

Κυπριακές Αποκλίσεις Από Τον Νόμο Μίας Τιμής

Marina Glushenkova, Μάριος Ζαχαριάδης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις 10 Ιουλίου του 2007 συμφωνήθηκε η ισοτιμία κλειδώματος της Κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ στην τιμή των 0.585274 λιρών ανά ευρώ. Εξετάζοντας τις αποκλίσεις του νόμου μίας τιμής συνολικά για το 2005 και για το 2010 μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα όσον αφορά την ισοτιμία κλειδώματος της Κυπριακή λίρας με το ευρώ και τυχόν επιπτώσεις που είχε στην Κυπριακή οικονομία. Με τη χρήση τιμών για αγαθά και υπηρεσίες που απαρτίζουν τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή και είναι διαθέσιμες για την Κύπρο και 30 άλλες Ευρωπαϊκές χώρες για τα έτη 2005 και 2010, συμπεραίνουμε ότι ο διάμεσος των αποκλίσεων για εμπορεύσιμα αγαθά το 2005 ήταν 0.588902, πολύ κοντά στην τιμή κλειδώματος. Στο άρθρο αυτό θα αναλύσουμε τις αποκλίσεις από τον νόμο μίας τιμής στην Κύπρο σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση (E.E.) πριν και μετά από την μετάβαση στο ευρώ την 1^η Ιανουαρίου του 2008. Θα μπορέσουμε έτσι να απαντήσουμε ερωτήματα όπως: Κατά πόσο ο βαθμός ολοκλήρωσης της Κυπριακής οικονομίας με την E.E. και την Ευρωζώνη (EZ) αυξήθηκε; Πως η διαδικασία υιοθέτησης του ευρώ επηρέασε τις τιμές στην Κύπρο σε σχέση με τους Ευρωπαίους εταίρους της; Κατά πόσο ο βαθμός ολοκλήρωσης όπως διαφαίνεται από τις Κυπριακές αποκλίσεις από τον νόμο μίας τιμής σε σχέση με την E.E. ή την EZ διαφέρει ανά κατηγορία αγαθών; Τι εξηγεί αυτές τις διαφορές στις αποκλίσεις των τιμών; Η σύγκριση των κατανομών των αποκλίσεων από τον νόμο μίας τιμής σε σχέση με χώρες της EZ (ή χώρες της E.E. εκτός EZ πριν και μετά την υιοθέτηση του ευρώ) μας πληροφορεί για τον διαφοροποιημένο βαθμό ολοκλήρωσης της Κυπριακής οικονομίας κατά την σημαντική αυτή περίοδο. Συμπεραίνουμε ότι πρώτον, η Κυπριακή οικονομία παρουσίασε σημαντικά αυξημένο βαθμό ολοκλήρωσης μεταξύ 2005 και 2010, και δεύτερον, η Κυπριακή κατανομή αποκλίσεων από τον νόμο μίας τιμής για την Κύπρο σε σχέση με αυτές τις

οικονομίες μετατοπίστηκε προς τα αριστερά καταδεικνύοντας ότι η Κύπρος έγινε σχετικά φθηνότερη το 2010 σε σχέση με το 2005. Το 2010 η εμπειρική κατανομή αποκλίσεων από τον νόμο μίας τιμής είχε καταστεί στατιστικά ίδια με αυτή χωρών του πυρήνα της ΕΖ όπως η Γερμανία. Αυτό συνάδει με ένα γρήγορο ρυθμό προσαρμογής των σχετικών τιμών κατά την διαδικασία υιοθέτησης του ευρώ, καταδεικνύοντας και τον υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Τρίτον, υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο πώς επηρεάστηκαν οι σχετικές τιμές για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες κατά την μετάβαση στο ευρώ. Για παράδειγμα, στον ηλεκτρισμό, ενώ η Κύπρος ήταν 20.3% πιο φθηνή από τον μέσο όρο της ΕΖ το 2005 έγινε 11.3% πιο ακριβή από τον μέσο όρο της ΕΖ το 2010. Σε αντίθεση με αυτό, ενώ ήταν 15.4% πιο ακριβή το 2005 στα αυτοκίνητα είχε καταστεί 4% φθηνότερη το 2010. Οι σημαντικές για τον τουρισμό κατηγορίες των διεθνών πτήσεων, ενοικίασης αυτοκινήτων, και εστιατορίων έγιναν επίσης φθηνότερες κατά την περίοδο 2005-2010 (από 82%, 2.4% και 11.9% ακριβότερες από τον μέσο όρο της ΕΖ αντιστοίχως το 2005, 32% ακριβότερες, 17.7% φθηνότερες, και ίσες με τον μέσο όρο της ΕΖ αντιστοίχως το 2010), ενώ τα ξενοδοχεία από 13.5% και 8.8% φθηνότερα από τον μέσο όρο της ΕΖ και της Ε.Ε. αντιστοίχως το 2005, είχαν καταστεί μόλις 2.9% φθηνότερα σε σχέση με την ΕΖ και 8.7% ακριβότερα σε σχέση με την Ε.Ε. το 2010.

Τέλος, βρίσκουμε ότι οι διαφορές των τιμών στην Κύπρο σε σχέση με τις άλλες χώρες κατά την περίοδο 2005-2010 μπορούν να εξηγηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό από το κόστος μη εμπορεύσιμων συντελεστών παραγωγής, την εμπορευσιμότητα (κόστος εμπορίου) των αγαθών, και διαφορές στην φορολογία.